

2021AC002-01

VERSLAG van de hybride vergadering van de Financiële Audit Commissie van 13 januari 2021

Voorzitter:

Drs. E.H.R. Dinklo

Aanwezig:

Drs. R. Strijk (gedeputeerde)

A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mr. B.M.H. de Brey, MBA (VVD), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), M.J. de Droog, MSc/RA (D66), M.E.J. Eggermont (SP), M. van Elteren (GroenLinks), mr. N.M. Groen MA (GroenLinks), N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), W.M.M. Hoek (50PLUS), drs. B.C. de Jager (VVD), V.C. Janssen (VVD), M. Lejeune-Koster (PvdA), drs. J.H. van Oort (ChristenUnie), A.G. van Schie (VVD), W. Wijntjes (CDA)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. T.J. Dorst (griffier) en D. Möhlmann (Notuleerservice Nederland)

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter opent de hybride vergadering en heet de aanwezigen in de Statenzaal en eenieder die deze vergadering volgt via MS Teams welkom, in het bijzonder de accountant mevrouw Koedijk, haar collega de heer Dul en de gedeputeerden de heer Strijk. Een bijzonder welkom voor mevrouw Möhlmann, die vanaf deze vergadering de nieuwe notulist van de FAC is.

1.2 Vaststellen van de agenda

De agenda bestaat uit een algemeen en een besloten deel. Het Statenvoorstel over de controle van de Jaarrekening 2020 wordt in beslotenheid besproken. De MS Teams-vergadering wordt dan gesloten. Nadat de vergadering is geopend zal het proces van de begrotingsbehandeling worden geëvalueerd en op veler verzoek wordt de Statenbrief over de voortgang van het Programma Versterken Financiële Functie besproken.

De voorzitter vraagt de heer Wijntjes van het CDA, nu de Statenbrief is geagendeerd, of zijn rondvraag hiermee komt te vervallen. De heer Wijntjes gaat hiermee akkoord.

De agenda wordt vastgesteld.

1.3 Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

1.4 Verslag vergadering Financiële Audit Vergadering d.d. 25 november 2020

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.5 Termijnagenda versie 17 december 2020 en lijst moties PS 9 december 2020

De heer Wijntjes: wil de brief over de verbeterprogramma's graag als te bespreken noteren, gelet op de zwaarte van het onderwerp.

De voorzitter geeft aan dat als de rest van de vergadering zich hierin kan vinden, de brief op de agenda wordt opgenomen.

De heer Strijk: verduidelijkt dat er twee type rapportages zijn: over de verbetering van de financiële functie en de bedrijfsvoering breed. Vooral nog wordt de rapportage rondom de bedrijfsvoering naar de commissie BEM gezonden en ontvangt de FAC alleen de rapportage Verbetering Financiële Functie.

De heer Wijntjes: laat weten dat de FAC is opgericht voor het verbeteren van de financiële functie en het ook in de FAC moet worden besproken.

De voorzitter: concludeert dat de rapportage Verbetering Financiële Functie voor de FAC wordt geagendeerd.

1.6 Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

1.7 Rondvraag

De voorzitter geeft aan dat de heer De Droog een uitgebreide rondvraag heeft ingediend over art. 47 naar aanleiding van de onderdoorgang Maarsbergen. Daar is uitgebreid op geantwoord. De heer De Droog stelt voor om de antwoorden breder te bespreken. Dit is een vraag, die zowel de Staten als gedeputeerde kunnen beantwoorden.

De voorzitter geeft het woord aan de gedeputeerde, de heer Strijk.

De heer Strijk licht toe dat de vorige keer de casus Maarsbergen is aangepakt om aan de hand daarvan te bekijken hoe in het algemeen een project wordt aangepakt. Afgesproken is om in 2021 terug te komen op de projectorganisatie en vraagstukken zoals de risico-opslag voor nacalculatie en wat de besluitvorming momenten van de Staten zijn. Dit hoort thuis in de FAC en mondt uiteindelijk uit in een nieuwe nota investeren, waarderen en exploiteren. Daarnaast is er het project Maarsbergen op de inhoud waarover een vraag is gesteld en deze hoort thuis in de commissie M&M en niet in de FAC. De heer Strijk zoekt naar de scherpte met betrekking tot wat de heer De Droog wil bespreken. Er staat al een toezegging en de Statenleden worden op meerdere momenten dit jaar meegenomen in de algemene projectaanpak, maar naarmate de heer De Droog wil inzoomen op het dossier dan verwijst de heer Strijk hem door naar de commissie M&M.

De heer De Droog: geeft aan dat deze vraag meerdere kanten heeft. Natuurlijk is het goed dat in de FAC wordt gekeken naar de algemene opzet van grote projecten en de behandeling daarvan, zeker bij dit specifieke project en zeker de manier zoals dat is opgesteld, daar kunnen lessen uit worden getrokken voor de toekomst. Volgens de heer De Droog is het goed om daar met elkaar reflectief naar te kijken, vandaar dat hij in de rondvraag de suggestie doet om hier niet alleen in de FAC naar te kijken maar ook te overwegen om dat samen met M&M te doen en de waardevolle lessen mee te nemen in de richting van de grote projecten. Hij kan zich voorstellen dat dit wordt voorgelegd aan de commissie M&M met de vraag voor een gezamenlijke evaluatie.

De voorzitter vraagt of de heer Strijk hierop wil reageren.

De heer Strijk is van mening dat dit over de eigen agenda gaat en dat hier met elkaar een besluit over moet worden genomen. Hij geeft aan dat het helder moet zijn in welke commissie wat wordt besproken. In de FAC is afgesproken om met elkaar gedurende het jaar te spreken over de projectorganisatie in het algemeen.

De heer De Brey wil de lijn van de gedeputeerde volgen, ook omdat Maarsbergen een lopend project is. Het zou wellicht anders kunnen zijn als het al afgerond is het een evaluatie betreft, dan kan het losgetrokken worden van de inhoudelijke commissie. Hij is het eens met de heer De Droog dat de

commissies FAC en M&M samen moeten optrekken maar laat het primaat op dit moment bij M&M leggen.

De heer Van den Dikkenberg kan beide lijnen volgen, de besluitvorming is nagenoeg afgerond rondom de variantenkeuze inpassingen etc. Wat hem betreft kan zo snel mogelijk worden geëvalueerd wat daar de rol van is geweest op de verschillende besluitvormingsmomenten, dat is dan ook meteen weer input voor de gedeputeerde. Stap voor stap de inhoudelijke momenten van de gedeputeerde benutten om ook te spiegelen hoe een en ander hierin is gelopen. Hij vraagt zich af of dat samen met M&M moet, volgens hem zijn de inhoudelijke beschouwingen geweest en gaat dit puur om de procesgang en daar moet de FAC zich een duidelijke mening vormen hoe zij grote processen willen managen.

De heer De Droog kan zich deze lijn goed voorstellen, wellicht als het meteen in het traject wordt meegenomen voor de grote projecten dat Maarsbergen dan een dominantere rol krijgt in dat algemene traject, maar als dat wordt gebruikt als een voorbeeld ernaast dan kan hij zich daar ook goed in vinden, maar zou het wel waardevoller vinden om niet helemaal aan het eind, zoals de heer De Brey aangeeft, maar gedurende dit jaar al te reflecteren op de stappen die daarin genomen zijn, reflecties die als Staten zelf belangrijk zijn om hun eigen rol daarin goed te bekijken. Hij zou het zonde vinden om deze kans niet te pakken en voor de resterende periode mee te nemen.

De heer De Brey geeft aan dat hij wellicht verkeerd is begrepen, voor hem hoeft het niet op het einde van het jaar, hij wilde meer aangeven dat het wat hem betreft primaat bij de commissie M&M ligt op dit moment en tussentijds kan er zeker op het proces worden gereflecteerd.

De voorzitter concludeert dat het proces wel besproken wordt in het FAC met Maarsbergen als voorbeeld maar niet echt over Maarsbergen zelf gaat; dat blijft bij de commissie M&M liggen.

De heer Eggermont verwijst naar de termijnagenda en vraagt zich af wanneer deze reflectie gaat plaatsvinden Hij ziet het niet verweven zitten in de agenda. Hij ziet in Q4 alleen de nota Investerings staan. Er wordt nu voorgesteld om daar een aantal stappen voor te zetten. Hij is benieuwd hoe dat verder in de agenda wordt neergezet.

De heer Strijk geeft aan dat hij afgelopen maandag op het stafoverleg Financiën de eerste planning ten aanzien van nieuwe projecten heeft besproken. Hij verwacht deze binnen een maand te kunnen toesturen. Als bij de FAC bekend is wanneer over de nieuwe projectaanpak wordt gesproken kan zelf worden afgestemd hoezeer Maarsbergen hier kan worden ingevlochten.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan dat hij een vraag heeft gesteld aan de accountant.

De voorzitter geeft de accountant mevrouw Koedijk het woord.

Mevrouw Koedijk geeft aan dat zij de vraag nu niet kan beantwoorden maar hier later op terug zal komen.

2. TER BESPREKING

2.1 SV Opmachtbevestiging controle JR 2020 in aanwezigheid van de accountant

De voorzitter schorst om 9.20 uur de vergadering om in beslotenheid verder te kunnen gaan ter bespreking van punt 2.1 De MS Teams-vergadering wordt gesloten.

De voorzitter heropent de vergadering om 10.05 uur en heet de aanwezigen welkom. Punt 2.1 is besloten tot een hamerstuk.

2.2 Evaluatie begrotingsbehandeling

De voorzitter geeft aan dat de heer Jansen van de VVD heeft gevraagd om een bespreking van het proces van de behandeling van de Programmabegroting 2021. Tegelijkertijd heeft de griffier de opdracht om een voorstel te doen voor andere behandelwijzen. Hij heeft daartoe ook een memo geschreven. Bij dit agenda-punt zal dit worden gecombineerd; terugkijken en vooruitkijken. Wat ging er goed en wat is er voor herhaling vatbaar en hoe wordt ingestoken voor het komende begrotingsproces. De gedeputeerde kan hierop reageren en op basis hiervan komt de griffie met een voorstel voor verbetering.

De voorzitter geeft het woord aan de fracties met het verzoek om zowel terug te kijken als om voorstellen ter verbetering te doen met het oog op de toekomst.

De heer Jansen bedankt de griffie voor het voorstel. De achtergrond om dit te agenderen was met name omdat de commissiebespreking van de begroting onbevredigend werd bevonden en daar is tijdens de commissievergadering het een en ander over gezegd. Daarnaast toch ook even een iets bredere evaluatie. Als naar de begroting zelf wordt gekeken dan zijn er echt stappen gezet, o.a. het toevoegen van indicatoren, om tot een beter product te komen en dat wordt gewaardeerd. Ook is positief te benoemen dat de technische vragen goed beantwoord zijn. In het voorstel van de griffie worden handvaten gezien om de begrotingsbehandeling op een andere wijze te doen in de commissievergadering. De begrotingsbehandeling in de Staten verliep op zich goed maar er werd veel tijd besteed in het debat aan zaken die zijdelings of helemaal geen relatie met de begroting hadden zoals over de jacht op wild. Het proces is verbeterd, met name in de onderliggende stukken, maar dat zou nog beter kunnen als er met elkaar meer het politieke debat zou worden gezocht over de begroting en minder zou ontaarden in een antwoordspelletje met het college. De VVD-fractie heeft de voorkeur voor de variant waar de algemene beschouwingen het startpunt zijn voor de begrotingsbehandeling, bespreking in de commissies en tot slot besluitvorming in de Staten. Hij is ook benieuwd hoe de andere fracties daar tegenaan kijken.

De heer Eggermond vraagt de heer Jansen of hij met de algemene beschouwingen, de algemene beschouwingen van de kadernota bedoelt zoals in het voorstel staat buiten de box of bedoelt hij de algemene beschouwingen bij de begroting?

De heer Jansen geeft aan dat hij in eerste instantie de algemene beschouwingen bij de begroting bedoelt. Bij de kadernota zou ook kunnen, deze variant kent hij zelf ook, maar dat is nog iets te ruig voor deze provincie. Hij houdt het op de algemene beschouwingen bij de begroting.

De voorzitter vraagt de andere fracties of zij op het proces willen reflecteren.

De heer Van den Dikkenberg vindt dat, zoals hij dat in het memo heeft gelezen, een beetje een janboel is, deels komt dat door corona maar deels ook door de wijze waarop dit met elkaar is gedaan. De vakinhoudelijke punten hebben niet de goede plek gekregen en dat komt deels door tijdsdruk in de gezamenlijke commissie maar deels omdat ervoor gekozen is om het een gezamenlijke commissie te laten zijn. Als in de gezamenlijke commissie de gedeputeerden het woord moeten voeren dan blijft er voor de Staten nauwelijks tijd over. Hij is geen voorstander van behandeling in een Staten brede commissie maar wel om het bij de vakcommissies te houden en daar ook het woord te laten doen. Hij pleit ervoor de behandeling van de begroting op een gebruikelijke wijze te agenderen. Wellicht wordt voor de behandeling door de commissie een dag extra uitgetrokken waarin de begroting apart in de vakcommissies wordt behandeld.

Mevrouw De Haan komt nog even terug op het punt van de heer Van den Dikkenberg. Zij snapt de conclusie die hij trekt maar de aanleiding is haar niet helder genoeg.

De heer Van den Dikkenberg legt uit dat de leden als belangrijkste taak als volksvertegenwoordiger van de provincie Utrecht ook nevenfuncties hebben. Doordat teksten vroegtijdig moeten worden aangeleverd, de eerste termijn is schriftelijk en in de tweede termijn reageert men in antwoord op het college, haalt veel

energie uit de bespreking van de begroting. Hij geniet van die debatten. Dat zijn de hoogtijden van de politiek, de ziel wordt eruitgehaald als het schriftelijk wordt gedaan er een vraag- en antwoordronde komt. Hij voelt niet zo heel veel voor een tafelsessie. Hij is voorstander van het stellen van schriftelijke technische vragen. De out-of-the-box optie spreekt de SGP zeer aan omdat de kadernota, dat is volgens hem ook een kaderstellend moment om daarin de algemene beschouwingen te houden, zijns inziens logisch is omdat de begroting slechts een uitwerking is door de dienaar van de Staten en het moment dat de kaders van de Staten worden omgezet in praktisch beleid.

De heer Wijntjes sluit voor een deel aan bij de opmerkingen van de heer Van den Dikkenberg. Hij wil ook graag eerst de griffie bedanken voor het feit dat hij een hard copy heeft gekregen van de begroting. Hij is van mening dat elke fractie een hard copy zou moeten hebben. Hij heeft deze met groot genoegen gelezen en gebruikt het nu nog als naslagwerk. Voor de controlerende functie van de Staten is dat heel wezenlijk. Hij pleit ervoor dat iedereen een hard copy krijgt. Terugkijkend op het begrotingsproces vorig jaar is hij van mening dat het een soort hinkstapsprong is geweest. Hij heeft een begroting gekregen zonder indicatoren maar een discussie over de indicatoren is gerealiseerd nadat eigenlijk de ronde van de begroting klaar was. De beperkte tijd die er vorig jaar was, is wel een bijzondere situatie. Hij zou graag naar een normale situatie gaan, dat betekent een commissiebrede behandeling van het concept, dat heeft ook de functie, dat elke gedeputeerde toch het woord moet voeren over dat deel van de begroting, dat is techniek maar voor een deel ook inhoud. De bureaucratie die de heer Van den Dikkenberg opmerkt rond de begroting, het spontane karakter wat eraf is, dat zou hij post corona zo snel mogelijk willen opheffen. Het is waar dat het onverwachte in het debat zit, dat maakt het leuk en helder en als vooraf het verhaal wordt opgestuurd naar het ambtelijk apparaat GS dan gaan zich daar batterijen ambtenaren over buigen. Het moet worden gebureaucratiseerd.

Mevrouw Groen complimenteert namens GroenLinks de collega Statenleden, de organisatie en het college. Zij heeft ook de begrotingsbespreking in 2019 meegemaakt, die was warrig, vermoeiend, maar ook interessant. Wat GroenLinks betreft mogen de algemene beschouwingen naar de kadernota, dat is logisch, ze mogen ook bij de begroting. Zij wil de kanttekening plaatsen dat de route eerst de algemene beschouwingen bij de begroting, dan de commissiebehandeling en dan de Staten moet zijn. Zij denkt dat het afgelopen jaar veel last is ondervonden van corona, de digitale bijeenkomsten zijn een gegeven en er echt op einde coronatijd moet worden gewacht om het op de oude wijze te doen. Met betrekking tot de tafelsessies of het stellen van schriftelijke technische vragen, lijkt het haar verstandig om daar misschien allebei de varianten aan te bieden omdat het voor sommige mensen heel prettig is om een-op-een te kunnen uitwisselen over technische details en daar geen commissievergadering mee hoeft te worden vermoeid, maar de mogelijkheid om schriftelijke vragen in te dienen hoeft ook niet afgesneden te worden. Een tafelsessie kan wel degelijk veel meerwaarde geven.

De vraag is of er een brede commissiebehandeling van de hele begroting BEM moet komen of er per commissie wordt gesproken. Het lijkt haar logisch om dat per commissie te doen, ook in verband met ervaringen uit het verleden. Zij heeft het hier ook met de fractievoorzitter over gehad. Zij gaf daarbij wel aan dat daar in het verleden niet altijd uitgebreid gebruik van werd gemaakt en van daaruit naar een algemene behandeling in BEM is gegaan.

De heer De Droog wil graag reflecteren op waar naartoe wordt gegaan. Hij ziet dat er een enorme verbetering wordt gemaakt in complexe omstandigheden. Hij ziet verbeterlijnen en heeft het gevoel het afgelopen jaar er redelijk goed voor te staan en volgend jaar in een optimalisatielijntje te komen. Het is de vraag hoe met elkaar over de begroting te gaan spreken. Hij is op zich gecharmeerd van het voorstel. De kadernota is een goed moment, dan is er ook nog ruimte om de kaders door te vertalen in de richting van de begroting. Dat resulteert in een begroting waarover langer is nagedacht en dan is er de ruimte om vanuit de commissies, en tot slot gezamenlijk in de Staten, terug te kijken wat er met de meegegeven kaders is gedaan.

Vanuit de fractie van D66 een warm pleidooi om het debat rondom de algemene beschouwingen naar de kadernota te trekken en vervolgens vooral te reflecteren en verder te verbijzonderen waar nodig als dat afwijkt van wat de verwachting was.

Mevrouw Lejeune sluit zich aan bij de laatste spreker De kadernota daar zou het eigenlijk moeten gebeuren daar zou de discussie plaats moeten vinden, de standpunten moeten duidelijker worden en dan zou de begroting een moment zijn om nog slechts de puntjes op de 'i' te zetten. Sommige zullen zeggen dat de begroting een hamerstuk zou kunnen zijn, maar dat is misschien wel heel idealiter. Het afgelopen jaar was er een summiere kadernota, dat maakt het lastig vergelijken, zeker omdat er de afgelopen twee jaar geen normaal proces is geweest. Zij is het met mijnheer Van den Dikkenberg eens dat vanaf het aanleveren van de schriftelijke vragen in de eerste termijn, die ook schriftelijk worden beantwoord, er vervolgens nog heel weinig tijd is om te reflecteren op de reactie en dat heeft de hele discussie doodgeslagen. Zij is van mening dat een nieuwe vorm of ontwikkeling in het proces ook niet de illusie moet wekken dat er nu een definitieve keuze wordt gemaakt voor het komende decennium. Dat een tafelsessie op het verkeerde moment in het proces zit en minder oplevert dan gehoopt, daar moet ook afscheid van kunnen worden genomen. De heer Wijntjes gaf aan dat iedereen een hard copy zou moeten hebben. Het is prettig om een naslagwerk te hebben maar zij pleit ervoor om toch niet terug te gaan naar een hard copy en 49 pakketten rond te sturen. Alleen als erom wordt gevraagd en niet standaard breed te verspreiden.

De heer Wijntjes geeft aan dat de veronderstelling van mevrouw Lejeune, dat het weleens zo zou kunnen zijn dat iedereen een hard copy zou moeten krijgen, berust op een misverstand. Zo heeft hij dat niet gezegd en vindt dit een vorm van framen die hij niet leuk vindt.

Mevrouw Lejeune laat weten dat dit niet haar bedoeling was en biedt hiervoor haar excuses aan. Zij heeft uit de woorden van de heer Wijntjes opgemaakt op dat hij dat wenselijk zou vinden en daar heeft zij op gereageerd.

De voorzitter concludeert dat dit punt is afgerond.

De heer Eggermont geeft aan dat ten aanzien van de planning & control cyclus, het zwaartepunt wat betreft de SP, bij de kadernota ligt. Dat is het ideale scenario. De VVD noemde dat een beetje ruig maar tegelijkertijd moet er wel de nuance zijn.

De begroting is de ultieme besluitvorming en tussen juli en november kan er ook nog het een en ander gebeuren en kan GS een goed idee uit de discussie van juli halen om uiteindelijk toch in de begroting op te nemen wat niet eens de meerderheid kreeg in de Staten. Het is afwachten in hoeverre de goede ideeën die wel zijn aangenomen daadwerkelijk in de begroting terechtkomen. In die zin wordt nooit tot een hamerstuk gekomen en een zekere herhaling van zetten is ook niet te vermijden. Ten aanzien van de behandeling in de Statencommissie is wat de SP betreft het probleem voornamelijk geweest dat er maar één commissie-deel was en daarmee te weinig tijd. Hij is er niet van overtuigd of het specifiek in FAC-commissies moet omdat uit ervaring blijkt dat commissies naar elkaar verwijzen en het uiteindelijk in geen enkele commissie wordt behandeld. In die zin gaat het erom dat er in totaal voldoende commissietijd is. Het nadeel van een eerste schriftelijke termijn is dat het daarmee geen eerste termijn meer is. Want bij de eerste termijn hoort namelijk ook het politieke debat en niet een vraag en antwoord van GS. Het gaat om de politieke keuzes die in het geheel worden gemaakt en daarbij horen ook de interrupties ten opzichte van elkaar. Het debat moet op een goede manier kunnen worden gevoerd en dat betekent dat er desnoods meer tijd in de commissies moet worden ingeruimd. Bij de tafelsessies kon de SP zich niet zoveel voorstellen maar daar is nu een iets beter beeld bij. Het is op zich prima als men aan de hand van een discussie rechtstreeks met een ambtenaar wil doorpraten maar het moet ook altijd mogelijk zijn dat Statenleden ook de telefoon pakken om ondersteuning te vragen. Dat gaat niet altijd goed bij de schriftelijke vragen die weleens anders opgevat worden dan dat eigenlijk de bedoeling is. De algemene beschouwingen moeten eigenlijk plaatsvinden vlak nadat de begroting is uitgekomen en dan is er nog zo weinig tijd geweest om de begroting in geheel goed

tot je te nemen dat het meer algemene politieke verhalen worden dan dat het echt een beschouwing over de begroting zelf wordt. In die zin komt het wat de SP betreft in de commissie en daarna in de Staten.

Mevrouw De Haan geeft aan dat het een bijzonder jaar was en de begrotingsbehandeling was ook een hele bijzondere situatie, niet alleen vanwege corona maar omdat de bespreking gestart was voordat de indicatorenbespreking gestart was nadat de begroting al gereed was. Komend voorjaar gaat die bespreking verder, de wens van de Christen Unie is dat die bespreking is afgerond voordat de Begroting 2022 is geschreven. Daarnaast gooide corona ook roet in het eten maar tegelijkertijd is er met vermeende krachten hard gewerkt in de organisatie, de griffie en door PS maar zij begrijpt nu ook, na de verheldering van de SGP, het punt over de eerste termijn en daar sluit de Christen Unie zich helemaal bij aan. Het gaf eerder een energiek dan dat het leven in de brouwerij gaf. Wat de Christen Unie betreft vervangen de tafelsessies niet de waarde van schriftelijk vragen en beantwoording. Die verheldering is eigenlijk wel nodig op papier ook om later inhoudelijke moties en amendement te maken op specifieke punten en ook moties en amendement van anderen op waarde te kunnen schatten. Het punt met betrekking tot de tafelsessie hoeft zeker niet gerealiseerd te worden. De Staten brede commissie is geen vooruitgang want daarin lopen de grote lijnen en kleine details door elkaar heen en dat komt de bespreking niet ten goede omdat er vanaf verschillende niveaus wordt ingestoken en het debat niet makkelijk maakt. Er zijn opmerkingen gemaakt over de algemene politieke beschouwingen en de kadernota Tegelijkertijd is de begroting wel het sluitstuk. Het is ook legitiem om daar woorden aan te wijden, dat wil de Christen Unie ook graag zo houden maar zou graag een derde variant willen inbrengen namelijk een variant waarbij de eerste termijn in een plenaire Statenvergadering geleverd wordt. Daar kunnen de fracties een politieke beschouwing geven en constructieve noten maken over het geheel en eventueel voorstellen spuien gevolgd door een commissieronde waarbij op een dieper niveau kan worden ingegaan op punten, eventueel al met ingediende voorstellen en rechtgevende punten voor moties en amendementen. En ten slotte een afsluitende tweede termijn waar dan nog moties en amendementen ter tafel komen. Een mix die ook in de buurt komt van b maar die trekt het iets naar het niveau van een Statenvergadering in de eerste en tweede termijn met een middenfunctie van de commissieronde.

De voorzitter vraagt de gedeputeerde om te reflecteren op wat de verschillende fracties hebben ingebracht.

De heer Strijk doet dat met enige bescheidenheid omdat PS zelf beslist hoe zij over deze stukken willen spreken, maar desondanks toch enige reflectie vanuit het college. Hij heeft gemerkt, dat in de uitwerking van bepaalde Statenvoorstellen die nu naar PS toe gaan komen, dat hij het gesprek over de begroting heeft gemist. De begroting kan ook echt helpen om al enige richting mee te geven wat de Staten belangrijk vinden bij het Statenvoorstel dat gedurende het jaar naar PS toekomt. Hij is verheugd met het feit dat de heer Jansen, naar aanleiding van de bespreking voor de Begroting 2021, het onderwerp aansnijdt om te bekijken in welke mate het proces nog een stap verder kan worden gebracht. Een algemene beschouwing heeft een ander karakter dan dat er meer in detail wordt ingaan zoals op een begrotingspost. Er is een verschil als ingezoomd wordt op het onderdeel mobiliteit OV en er toch nog even over die belangrijke details wat zaken gezegd worden of het bredere verhaal, hoe wordt naar de begroting gekeken en welke afweging is gemaakt. Hij kan zich zeker voorstellen dat het houden van een algemene beschouwing, voordat de diepte wordt ingegaan, in de verschillende commissies een bijdrage wordt geleverd aan het politieke debat en de sturing die PS daarop heeft in de hoofdkeuzes. Iedere fractie kan daar haar eigen kleuring aan geven. Het is goed om te realiseren dat een begroting verplicht is en een kadernota niet. Als men een kadernota wil hebben omdat dat sturing geeft dan wil men ook maximaal gebruikmaken van die sturing. Als er een kadernota is, dan adviseert hij om de algemene beschouwingen daar te doen want daar wordt de hoofdrichting mee aangegeven voor de uitwerking van de begroting. Het voordeel van de tafelsessie is dat in gesprek wordt gegaan met ambtenaren waarbij meteen een vervolgvraag kan worden gesteld als het antwoord niet afdoende is. Natuurlijk staat het vrij om de vraag nog een keer schriftelijk te stellen; dat kan naast elkaar bestaan. Met betrekking tot het verzoek om een hard copy geeft hij aan hier gehoor aan te geven en hij verzoekt de griffie te inventariseren welke Statenleden hier behoefte aan hebben.

Met betrekking tot de eerste termijn schriftelijk, licht hij toe dat er twee processen zijn: het proces in het algemeen verbeteren en in het kader van corona niet goed kunnen vergaderen. Als het wordt toegestaan om weer gewoon te vergaderen dan zou de eerste termijn altijd weer mondeling kunnen worden gedaan. Er spelen twee dingen door elkaar: een procesverbetering met daarbij een ingrijpend incident wat de vergaderorde op stapel zet. Het college is van mening dat het beter kan. Als het aan hen ligt is het een algemene beschouwing bij de kadernota maar het mag ook bij de begroting; dat is aan PS.

De heer Eggermont wil hier geen lange discussie over. Het punt van de eerste termijn heeft volgens hem niet alleen te maken met corona, maar dat is binnen corona ook een keuze geweest. Er kan nu niet van uit worden gegaan dat corona bij de kadernota of bij de volgende begroting al voorbij is. Ondanks corona moet nagedacht worden de eerste termijn binnen corona al dan niet op die manier te doen, juist om het debat op een goede manier te voeren.

De voorzitter neemt de opmerking van de heer Eggermont mee naar het presidium. Op basis van alle input komt de griffie met een nieuw voorstel.

Mevrouw Lejeune vraagt zich af, als zou worden gegaan naar een systeem van algemene beschouwing op het moment van de begroting en dat wordt gevolgd door een commissievergadering, een tafelsessie en vervolgens behandeling in de Staten, er dan niet een herhaling van zetten wordt gedaan van de eerste algemene beschouwingen omdat daar te weinig tussen zit. Dat zou misschien anders zijn als de algemene beschouwing al voor de zomer bij de kadernota plaatsvinden.

De heer Strijk kan slechts reflecteren uit ervaringen in een ander gezelschap (Leiden). Dat kreeg een algemene beschouwing na het publiceren van de begroting. Daar werden de hoofdlijnen neergezet en merkte hij ook in de begrotingsbespreking van dit jaar dat een aantal Statenleden eigenlijk graag een algemeen beschouwingsverhaal had willen houden. Daarna wordt naar de commissies gegaan waar wordt geproefd of er moties of amendementen worden ingediend en opent de tweede PS-vergadering waar de begroting opnieuw wordt besproken en gaat het niet meer naar de algemene beschouwing toe.

De heer Van den Dikkenberg: geeft aan dat er tegenwoordig met standaard tabellen wordt gewerkt en hij vraagt of het mogelijk is om naast de vraag en antwoord een tabel te maken wie de vraag beantwoordt zodat er direct terug kan worden gebeld.

De heer Strijk vindt het lastig omdat er soms een technisch vraag is met een politiek lading. Het is voor de ambtelijke staf heel belangrijk om de scheiding tussen een technische en politieke vraag scherp te hebben. Bij een informele tafelsessie is voor iedereen helder wat de setting is. Hij heeft er geen moeite mee als de Statenleden tussentijds bij een ambtenaar de technische details navragen. Hij worstelt hiermee omdat er een informatieverschil kan ontstaan dat ongewenst is.

De heer Jansen geeft aan dat de VVD de beschouwing bij de kadernota op zichzelf een goed idee vindt en ziet daar ook steun voor bij de fractie, maar er bestaat ook het risico dat er alsnog bij de begroting de behoefte is nog een algemene beschouwing te houden. Daarom is hij enigszins terughoudend.

De heer De Droog vraagt zich af of hij de heer Jansen nu hoort twijfelen aan de zelfdiscipline van PS.

De heer Jansen geeft aan dat men elkaar ook niet voor de gek moet houden. Hij zal de eerste zijn om de discipline te doorbreken als het hem uitkomt en dat zullen anderen ook doen. Een ander punt is papier of digitaal. Hij snapt wat de heer Wijntjes daarover zegt, over de kwaliteit van de digitale informatievoorziening. Als dat op de website is in het begrotingsportaal, dan vindt hij dat al beter toegankelijk dan als het een pdf-format is. In de financiële verordening is vastgelegd dat digitaal zo snel mogelijk beschikbaar komt en dan heeft hij zelf ook minder behoefte aan een papieren versie. Voor het moment is er nog een papieren

uitdraai zolang dat nodig is omdat er toewerkt wordt naar digitaal. Hij wenst de griffie veel succes met het verwerken van zijn opmerking.

De heer Wijntjes reageert op de suggestie met betrekking tot de algemene beschouwingen en de kadernota en de begroting. Hij is van mening dat ook heel nadrukkelijk neergezet moet worden waartoe PS wettelijk verplicht is. In de discussie lijkt het of de kadernota een wettelijk instrument is. Dat dat de belangrijkste rol is in het democratische besluitvormingsproces, maar dat is dus niet het geval. De begroting is en blijft het wettelijk instrument voor de Staten en daarin wordt het budgetrecht geregeld, die relatie moet uitdrukkelijk aan de orde gesteld worden. Er wordt niet ontkomen aan herhaling als de algemene beschouwingen bij de kadernota worden gedaan. Het kan ook als positief worden gezien dat het nog een keer wordt herhaald. Hij wijst erop dat de kadernota een instrument is waar grote mazen in zitten. Hij geeft dit als waarschuwing mee in het kader van de controlerende taak. Dat houdt het bestuurlijk proces scherp. Met betrekking tot papier versus digitaal is hij voorstander van digitaal omdat deze begroting, exclusief indicatoren, uit 324 pagina's bestond. Het gaat hem om het geheel en een hard copy is voor hem makkelijker te lezen en dient ook als naslagwerk.

De voorzitter: geeft aan dat de heer Jansen een goed punt heeft gemaakt en dat de griffie hier een voorstel voor zal maken.

Mevrouw Groen vraagt zich af waar de input over gaat, welke problemen er worden opgelost en wat er wordt vastgesteld.

De voorzitter geeft aan dat er een aantal opties zijn genoemd waarin hij één duidelijke ziet: de griffie komt met een voorstel. Hij geeft het woord aan de griffe, de heer Dorst.

De heer Dorst licht toe dat in het fractievoorzittersconvent de afspraak is gemaakt dat de griffie met voorstellen komt over de behandelwijze. Of dat dan ook het gremium is waar dat voorstel dan besproken moet worden, is hem op dit moment niet helder. Hij kan zich voorstellen dat dit in dit gremium is. Dat zal hij nagaan.

Mevrouw Groen opteert ervoor dat het dan ook hier weer op de agenda wordt geplaatst.

De voorzitter sluit zich hierbij, er is hier ook de discussie gevoerd, het kan alsnog naar het fractievoorzittersconvent en sluit vervolgens dit punt af.

2.3 Rapportage 4^e kwartaal 2020 programma Versterken financiële functie

De voorzitter licht toe dat deze Statenbrief op verzoek 'ter bespreking' is geagendeerd. Er zijn vooraf vragen ingediend door de VVD en GroenLinks en deze zijn door het college beantwoord. Hij vraagt wie van de fracties hij het woord kan geven.

De heer Derksen geeft aan behoefte te hebben aan een toelichting van de gedeputeerde op infographic, de brief zit er als verdere duiding bij, waar het dan ook de functievereisten en kwaliteit van de huidige medewerkers betreft, maar eigenlijk alle punten waar men nog moet opstarten zoals dat in het programma dashboard staat. Daar zou hij graag een toelichting van de gedeputeerde op hebben, ook in het licht van het medewerkerstevredenheidsonderzoek. Daarbij dat het bij financiën overigens een stuk beter gaat dan elders in de organisatie. Hij wil graag ook van de gedeputeerde horen hoe wordt omgegaan met zaken die nog moeten worden opgestart of al opgestart zijn.

De heer Jansen: geeft aan dat de VVD in eerste instantie voor schriftelijke behandeling is; dat was het voorgeschreven format. De vragen die zijn gesteld, zijn goed beantwoord maar de VVD wil toch wel van de gelegenheid gebruikmaken om het centrale punt nog een keer naar voren te brengen. Wat de

VVD betreft niet alleen een verbeterproces voor de financiële organisatie, maar dat het juist ook echt een organisatie breed traject zou moeten zijn wat ook op alle afdelingen en vooral in de spending departments, daar waar de grootste euro's doorheen gaan, dat met name daar het proces zijn beslag moet vinden. Daar waar de zaken gedaan worden moeten ze ook goed vastgelegd worden en goed beheerst. Het financiële proces is van de hele organisatie. De gegeven antwoorden geven meer vertrouwen maar de VVD hoort ook graag nog een keer de beschouwing van de gedeputeerde.

Mevrouw De Haan heeft kennisgenomen van de inhoud conform de mededelingen die de gedeputeerde steeds heeft gedaan. Tegelijkertijd wordt gezien dat er enorm veel werk wordt verricht om de basis in de organisatie op orde te krijgen. Er is een goede weg ingezet. Zij refereert aan het punt van de VVD. Op de BEM-vergadering van 20 januari staan andere stukken die met verander- en verbetertrajecten te maken hebben en daar zit ook een duidelijk overzicht bij van wat binnen de FAC-commissies valt en wat binnen BEM besproken wordt.

De heer Wijntjes heeft een aantal vragen aan de gedeputeerde. Bekend is dat een aantal zaken later wordt gedaan dan oorspronkelijk is afgesproken in verband met de operatie met betrekking tot de jaarrekening. Dat is buitengewoon succesvol geweest maar bij het interne controleproces staat een aantal zaken die hem toch zorgen baren. Taak 2R-U de aansluiting van de sub-administratie met SAP, is een zorgpunt omdat de administratie kennelijk niet aansluit. De deadline klopt niet. Er staat namelijk 2011 en dat moet 2021 zijn. Als het gaat om de medewerkers 4M-deskundigheid en kennis en de soft skills die naar zijn gevoel heel erg belangrijk zijn maar ook 4T de budgettrainers, daar is eigenlijk nog niets aan gedaan en dat zijn vaak degenen die ruis veroorzaken in het begrotingsproces.

De heer Van den Dikkenberg: eigenlijk is zijn vraag grotendeels de vraag die de heer Wijntjes net stelde. Als hij kijkt naar de budgethouders dan is er nog niets gedaan, volgens de status is dat nog niet opgepakt. Dat veroorzaakt volgens hem de ruis. Voortrekkend de lijn van de accountant: **die** heeft aangegeven dat ze niet te veel aanleverpunten wil. Dat betekent dat de jaarrekeningcontrole van 2021 met een beetje geluk geen aanleverpunten heeft en pas in de jaarrekening van 2022 een wat meer normaler regime kan worden gevoerd. Het opschuiven van de processen is best uit te leggen maar daar moet nu niet te makkelijk mee worden omgaan bij de huidige jaarrekening om capaciteit vrij te spelen omdat de controles aldoor onder verscherpt regime doorschuiven. Dan kan er beter een keer extra worden ingehuurd **dan** dat het weer wordt doorgeschoven.

De voorzitter geeft het woord aan de gedeputeerde de heer Strijk.

De heer Strijk vindt de vraag van de heer Derksen ook wel een mooie gelegenheid om een breder perspectief te schetsen. Daarna zal hij inzoomen op specifieke vragen. De Statenleden krijgen driemaandelijks een informatieoverzicht op hoofdlijnen. Hij spreekt maandelijks met het team over de voortgang en onder elk bolletje staan soms nog 10 concrete acties. Het algemene beeld is dat de goede weg is ingeslagen en dat er veel progressie is, maar dat hij ook nog steeds schrikt van zaken waar hij tegenaan loopt. Twee maanden geleden heeft hij het handboek Administratieve Organisatie uitgeschreven. Dat was al een aantal jaren niet geüpdatet. Hij is aangesloten bij de digitale trainingen die op dit moment worden gegeven, o.a. de basiscursus WBV/WBG en voor gevorderden. De bestaande medewerkers worden hierop geschoold, dat is een continu proces. Ook nieuwe medewerkers zullen hierin worden begeleid. In het verleden is ingezet op het feit dat iedereen verplichtingen kon aanmaken waarbij invoerfouten lastig waren op te sporen in de controle. Nu mogen nog maar een beperkt aantal mensen verplichtingen aanmaken. Die worden daarvoor getraind en opgeleid. Eind februari hebben alle teams de training gevolgd en kan er alleen een verplichtingsnummer worden aangemaakt als men daartoe is bevoegd en kan de uiteindelijke factuur nooit groter zijn dan het bedrag dat is aanbesteed.

Hij heeft certificaten uitgereikt aan medewerkers die een WBV-training hebben gevolgd. Een belangrijk deel dat speelt is ook de cultuurverandering, dat zit niet alleen in dit project maar is een brede organisatieontwikkeling. Hij is het eens met de heer Jansen dat dit verdergaat dan de financiële functie. Ook het aanspreken van elkaar als men zich niet aan de gemaakte afspraken houdt, is een cultuurverandering. Er ontbrak informatie op teamleidersniveau waardoor niet gestuurd kon worden. Nu zijn er dashboards voor teamleiders en kan met een druk op de knop de meest actuele informatie worden gegeven. Powerby om te putten uit de database is al geprogrammeerd dus er is al veel meer informatie om te sturen. Dat zijn ook cultuurinterventies. In lijn met de gegeven trainingen zal straks tweemaandelijks worden afgesloten zodat bijvoorbeeld op 31 oktober alleen de laatste twee maanden in de jaarrekening hoeven te worden gecontroleerd omdat tussentijds is afgesloten en volgens de vaste protocollen is verwerkt. Zijn algemene beeld is dat het de afgelopen jaren wat is verwaterd, de afspraken waren minder helder, de verantwoordelijkheden waren te veel gedelegeerd maar niet centraal gestuurd. Dat wordt nu aanscherpt en ingeregeld. De verwachting is dat het project voor de zomer kan worden afgerond en dat betekent niet dat de cultuurverandering klaar is, die zal blijvend aandacht behoeven. Het gesprek kan het beste worden gevoerd in de commissie BEM op 17 februari, dan kan worden gesproken over de brede organisatieontwikkeling waar ook werkprocessen in zitten. Ook kan dan het medewerkerstevredenheidsonderzoek worden besproken. Hij kijkt met een goed gevoel en tevredenheid naar de voortgang maar ook nog wel met enige schrik. Hij is het eens met de opmerking van de heer Jansen van de VVD dat het niet alleen gaat om een verbeterproces voor financiën maar ook hoe de teams ermee omgaan. Zich houden aan processen en aan durven geven als er wellicht wordt vertraagd en benoemen van de risico's, dat zijn cultuuraspecten. Een belangrijk cultuuraspect is in de realisatie 'wat is het moment van besluitvorming'.

Mevrouw de Haan heeft een vraag gesteld over de het oplopen van vertraging in relatie tot de planning en het effect op de controle van de jaarrekening. Ondanks deze vertraging is het op basis van de huidige inzichten de verwachting dat de einddatum zal worden gehaald. Dit heeft effect op de controle van de jaarrekening. Dat is goed besproken met de accountant.

Vanzelfsprekend moet de subadministratie aansluiten met SAP. Bijvoorbeeld een systeemwijziging ten aanzien van subsidies moet verwerkt worden. De wijze waarop de subsidie wordt geboekt en verantwoord vergt altijd weer nieuw onderhoud aan de systemen. De genoemde datum 2011 is een typefout en wordt gewijzigd in 2021.

De trainingen, die de heer Strijk heeft bijgewoond, zijn de afgelopen maanden gestart en lopen nog. Bekeken wordt hoe de trainingen standaard kunnen worden aangeboden en hoe dat geborgd wordt in de organisatie.

Naar aanleiding van de vraag van de heer Van den Dikkenberg geeft de heer Strijk aan dat naar de jaarrekening 2022 toe gehoopt wordt op een compleet jaar. In 2021 zal de accountant ook controles doen op processen en kan niet anders worden geconstateerd dat nog gewerkt wordt aan het verbeteren van de processen.

De heer Van den Dikkenberg: geeft aan dat dit klopt maar dat er nu veel projecten zijn uitgesteld tot en met april of juni. De kern van zijn opmerking betreft het feit dat er nu voor gezorgd moet worden dat er niet meer kan worden uitgesteld in het licht van alle maatregelen. Hij snapt het uitstel, alleen dat heeft wel een prijs.

De heer Strijk is het daarmee eens en verwijst naar het overzicht, de kleur van het bolletje is de laatste activiteit die onder de hoofdpост valt. Bij SAP zijn er 160 verbeterpunten, het bolletje gaat pas op groen op het moment dat alle 160 punten zijn opgelost. De 50 belangrijkste staan op groen maar er

zijn er nog steeds 110 te gaan. Er kan van uit worden gegaan dat er op deelstappen al veel wordt gerealiseerd op dit moment.

Mevrouw Groen is blij met de antwoorden van de gedeputeerde en heeft daar alle vertrouwen in, ook omdat er veel gedaan wordt aan borging bij het implementeren van de verbeterpunten.

Het is ook goed om met elkaar te onderkennen dat bedrijfsvoeringsprocessen notoir moeilijk zijn om op poten te houden. In combinatie met de kosten van de accountant de afgelopen jaren, is dit een bewijs van wat het kost om een decentralisatie in een financiële functie volledig in stukken te hakken en dat is misschien iets waarvoor met elkaar gezegd moet worden als PS, en niet alleen als FAC, laten we dat ook niet meer doen. Zij wil dat toch op tafel leggen. Natuurlijk moeten de financiële processen en functies in de hele organisatie bij iedereen goed bekend zijn. Echter GroenLinks is wel sterk van mening dat ook onderkend moet worden dat niet iedere persoon in deze organisatie ook maar iets heeft met financiën en uiteindelijk de financiële administratie daar het meeste mee kan en doet.

De voorzitter vraagt of er meer fracties behoefte hebben aan een tweede termijn.

De heer Derksen geeft aan op zich tevreden te zijn met het antwoord van de gedeputeerde. Wel vraagt hij zich af hoe de organisatie heeft kunnen functioneren in de staat waarin deze zich de afgelopen een of twee jaar heeft bevonden. Hij heeft de gedeputeerde ook horen zeggen dat de deadlines die op het dashboard staan, gehaald worden. Hij zal hem hieraan houden en wenst hem veel succes.

De heer Van den Dikkenberg heeft nog een vraag ten aanzien van de 160 verbeterpunten in SAP. Heeft de gedeputeerde ook weleens overwogen om SAP te verlaten? Is daar een overweging over geweest en wat is daar de uitkomst van en kunnen ze een systeem dat niet werkt ook niet achter zich laten?

De heer Jansen: de heer Strijk heeft aangegeven dat er veel WBV-trainingen plaatsvinden. De VVD neemt aan dat dat ook trainingen zijn die worden aangeboden aan medewerkers in de brede organisatie en niet alleen aan de afdeling Financiën. Ter ondersteuning van het punt van de VVD laat hij weten dat het echt een organisatiebrede verbetering moet zijn. In reactie op mevrouw Groen: klopt het dat men niet te veel zaken decentraal wil beleggen? Toch wordt hier niet aan ontkomen omdat de budgethouders wel decentraal zitten. Zij moeten wel op de hoogte zijn en hebben ook een rol in het proces. De VVD verwacht dan ook dat zij goed opgeleid en toegerust zijn om die functie uit te voeren. Verder sluit hij zich aan bij de heer Derksen en wenst de gedeputeerde succes met de uitvoering hiervan.

De voorzitter geeft de heer Strijk het woord in de tweede termijn.

De heer Strijk: mevrouw Groen geeft terecht aan dat de borging in de organisatie belangrijk is. Daar is ook veel aandacht voor. De Statenleden zijn recent geïnformeerd over de risicobeheersing, dat is een continu proces, eveneens zoals met informatieveiligheid en privacy wordt omgegaan. Er worden op dit moment veel veranderingen doorgevoerd in de organisatie.

Hij is het eens met mevrouw Groen dat niet iedereen evenveel financieel inzicht heeft. En hij is het ook eens met de heer Jansen dat de teamleiders, de budgethouders, degenen die op de positie zitten om te mogen sturen, ook de informatie moeten hebben om te doorgronden en te kunnen sturen. Daarin moeten zij voldoende worden meegenomen en ook in staat worden gesteld om een keuze te kunnen maken. Naar aanleiding van de vraag van de heer Derksen, hoe het ooit heeft kunnen functioneren, laat hij weten dat in diverse rapporten is te zien dat dit ook niet altijd het geval was. Daar heeft de accountant verslag van gedaan.

In een brief is weleens uitgelegd hoe dit zo heeft kunnen ontstaan. Niemand heeft dit zo gewild.

Hij gaat ervoor zorgen dat de deadlines worden gehaald, hier zit grote werkdruk op en er kunnen altijd omstandigheden zijn die niet zijn te voorzien en hoopt dan op begrip.

Naar aanleiding van de vraag van de heer Van den Dikkenberg om SAP te verlaten, meldt hij dat er intern een uitgebreide studie is geweest om naar een andere databasestructuur te gaan. Hij laat zich daarbij adviseren door de specialisten. De lijn is dat SAP een hele goede database is maar dat het dashboard goed moet worden ingeregeld en er intern de kennis is om hiermee te kunnen werken.

Naar aanleiding van de vraag van de heer Jansen of de trainingen ook worden gegeven aan medewerkers in niet-financiële functies, geeft hij aan dat dit het geval is.

3. Ter informatie

Niet behandeld.

4. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen in de Statenzaal en thuis voor deze eerste FAC-vergadering in het nieuwe jaar en sluit de vergadering.